

Communiceren voor verbreding en levend houden Wzd

Inhoud

3. Overzicht van voorbeelden om in te zetten
4. Voorbeeld communicatiekalender
5. Uitwerking van enkele voorbeelden

Voorbeelden om in te zetten

- a. Het geplante zaadje over het zorgvuldig afwegen van vrijheid en onvrijwillige zorg laten groeien en bloeien: vergeetmenietjes zaadjes versturen naar alle zorgprofessionals (zie slide 3 en 4)
- b. Wzd-groep op intranet aanmaken met community manager (met vraagbaak, Q&A en delen van kennis en ervaring)
- c. Een eigen alternatievenbundel maken: alle medewerkers kunnen alternatieven voor onvrijwillige zorg mailen (met tekst of beelden) naar vast adres, hieruit maakt de organisatie een alternatievenbundel (delen of intranet of via ECD). Dit kunnen successen zijn maar ook briljante mislukkingen
- d. 'Frontberichten' maken: medewerkers maken vlog of tiktok filmpje over Wzd op de werkvloer: een medewerker begint en geeft de beurt door aan een collega (delen op Wzd-groep)
- e. Moreelberaad introduceren, elk kwartaal, alle locaties kunnen aandragen (voorbeelden op te vragen bij coördinerend team Wzd)
- f. Vast agendapunt op reguliere overleggen: in 2022 elke maand spelvorm of quiz van Vilans hiervoor gebruiken (zie slide 5)
- g. Ambassadeur benoemen per team die gesprek op de werkvloer levend blijft houden
- h. Invoegen in de kwaliteitskalender ('maand van de vrijheid en veiligheid'); openen met een inspirerende spreker (dit ook filmen en breed delen)
- i. 'Gezien worden': Bestuur en management waardering uitspreken, specifiek aandacht aan geven (hiervoor ook statistieken gebruiken, uitingen van tevredenheid van cliënten en/of naasten)
- j. Bewonder- en verwonderpunten vragen aan nieuwe medewerkers en deze breed delen (bijv in podcast, tiktok filmpje of op intranet). Medewerkers die nieuw zijn in de organisatie zien vaak andere dingen dan medewerkers die er al langer werken. Maak daar gebruik van bij de brede invoer van de Wzd.
- k. Wzd-bingokaart (vol is inleveren bij Wzd-functionaris, prijs aan verbinden) (zie slide 6)
- l. Quizzz op teamoverleg met mentimeter: de slimste Wzd-er (zie slide 7)
- m. Surveymonkey voor organisatiebrede monitor (zie slide 8 en 9)
- n. Facts Wzd zichtbaar communiceren: 'Wij hebben al zoveel onvrijwillige zorg afgebouwd....' (zie slide 10 en 11)
- o. Een kartonnen huisje met uitleg van de Wzd erop maken: het huisje van de vrijheid. Het huisje op de afdelingen en op kantore plaatsen als een hulpmiddel voor medewerkers om in gesprek te gaan.

Voorbeeld communicatiekalender voor verbreding Wzd

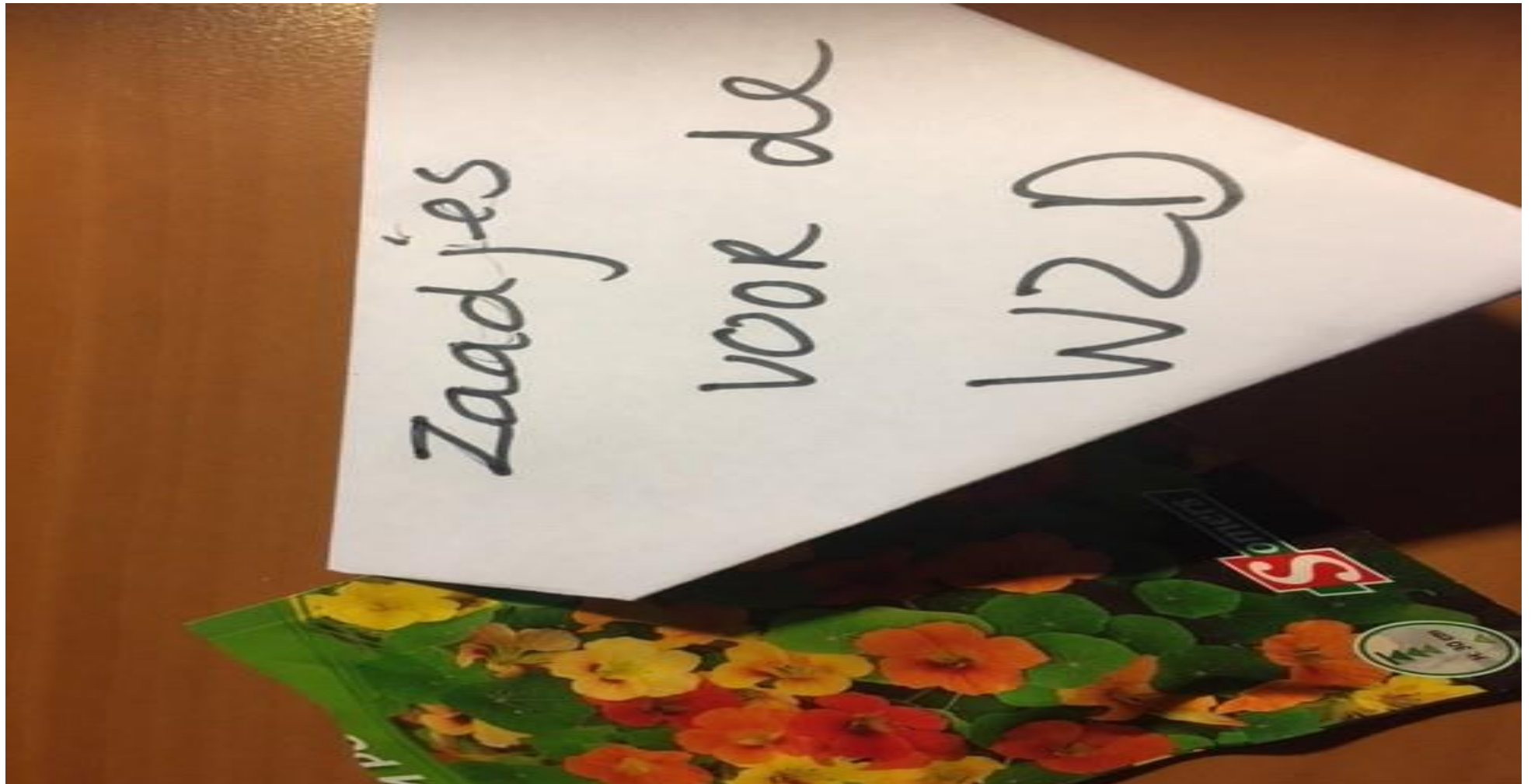
Jan	Feb	Mrt	April	Mei	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Wzd zaadjes planten	Wzd-bingokaarten verspreiden	Een eigen alternatieven bundel maken	Bingoprijzen uitreiken	Moreel-beraad introduceren	'Gezien worden'						'Gezien worden'
Quizz slimste Wzder			Quizz slimste Wzder			Quizz slimste Wzder			Quizz slimste Wzder		
Wzd-groep op intranet	Ambassadeur benoemen per team	Het huisje van de vrijheid			Invoegen in de kwaliteitskalender						
Vast agendapunt op reguliere overleggen	Vast agendapunt op reguliere overleggen	Vast agendapunt op reguliere overleggen	Vast agendapunt op reguliere overleggen	Vast agendapunt op reguliere overleggen	Vast agendapunt op reguliere overleggen	Vast agendapunt op reguliere overleggen	Vast agendapunt op reguliere overleggen	Vast agendapunt op reguliere overleggen	Vast agendapunt op reguliere overleggen	Vast agendapunt op reguliere overleggen	Vast agendapunt op reguliere overleggen
	Organisatiebrede monitor										Organisatiebrede monitor
Bewonderen verwonderpunten opvragen bij nieuwe mdws			Bewonderen verwonderpunten opvragen bij nieuwe mdws			Bewonderen verwonderpunten opvragen bij nieuwe mdws			Bewonderen verwonderpunten opvragen bij nieuwe mdws		
	Frontberichten' ingang zetten		Facts Wzd zichtbaar communiceren								

Zaadje om te planten...

- Aan alle professionals een zakje zaadjes van vergeet me nietjes sturen.
- Mooie tekst erbij over de WZD passend bij de visie van Sanniek op de Wzd.
- Voorbeeld: Vergeet niet te leven tussen vrijheid en veiligheid

Zelf te maken voorbeeld van een zaadje om te planten

Wzd op een creatieve wijze communiceren in teamoverleg

- [Handleiding Strokenspel 2.0 vDEF.indd \(vilans.nl\)](#)
- [Producten | Vilans](#)
- [Kletspot A3 Vilans voor-achterkant-vDEF-letterc.indd](#)
- [Empathy invulplaat A3-Wzd-vDEF.indd \(vilans.nl\)](#)

Bingokaart Wzd

Doe ervaring op met het zorgvuldig afwegen van vrijheid en veiligheid en het werken volgens de Wzd in de praktijk. Hiervoor maak je gebruik van deze bingokaart. Heb je een opdracht uitgevoerd? Laat een collega de opdracht aftekenen. Is je kaart vol? Roep dan in het bijzijn van zoveel mogelijk collega's: BINGO! en geef je volle kaart aan de Wzd-functionaris.

<u>Verwonderpunten</u> : deel in het teamoverleg twee punten over onvrijwillige zorg waarover jij je verwondert	Zoek uit wie de clientvertrouwenspersoon is	Neem deel aan een casuïstiekbespreking over de Wzd of volg de elearning Wzd	Zoek uit waar in het ECD het stappenplan Wzd staat
Praat met een naaste van een bewoner of client over de afweging tussen vrijheid en veiligheid	Haal koffie of thee voor een collega en deel een alternatief voor onvrijwillige zorg	<u>Bewonderpunten</u> : deel in het teamoverleg twee alternatieven voor onvrijwillige zorg waar je trots op bent	Maak een bewoner of client aan het lachen
Ontdek iets nieuws bij een bewoner of client waar hij of zij blij van wordt	Ga op zoek naar twee voorbeelden van onvrijwillige zorg in je werk en deel deze met de zorgverantwoordelijke	Maak een selfie met de Wzd-functionaris is en deel deze in de groepswhatsapp of op intranet	Breng een verbeteridee over onvrijwillige zorg in tijdens een teamoverleg

Bingokaart Wzd

Doe ervaring op met het zorgvuldig afwegen van vrijheid en veiligheid en het werken volgens de Wzd in de praktijk. Hiervoor maak je gebruik van deze bingokaart. Heb je een opdracht uitgevoerd? Laat een collega de opdracht aftekenen. Is je kaart vol? Roep dan in het bijzijn van zoveel mogelijk collega's: BINGO! en geef je volle kaart aan de Wzd-functionaris.

<u>Verwonderpunten</u> : deel in het teamoverleg twee punten over onvrijwillige zorg waarover jij je verwondert	Zoek uit wie de clientvertrouwenspersoon is	Neem deel aan een casuïstiekbespreking over de Wzd of volg de elearning Wzd	Zoek uit waar in het ECD het stappenplan Wzd staat
Praat met een naaste van een bewoner of client over de afweging tussen vrijheid en veiligheid	Haal koffie of thee voor een collega en deel een alternatief voor onvrijwillige zorg	<u>Bewonderpunten</u> : deel in het teamoverleg twee alternatieven voor onvrijwillige zorg waar je trots op bent	Maak een bewoner of client aan het lachen
Ontdek iets nieuws bij een bewoner of client waar hij of zij blij van wordt	Ga op zoek naar twee voorbeelden van onvrijwillige zorg in je werk en deel deze met de zorgverantwoordelijke	Maak een selfie met de Wzd-functionaris is en deel deze in de groepswhatsapp of op intranet	Breng een verbeteridee over onvrijwillige zorg in tijdens een teamoverleg

De slimste Wzd-er!

Neem elk kwartaal in elk teamoverleg de Wzd-quiz af. De kwartaal winnaar is de slimste Wzd-er. Je kunt de vragen in een mentimeter zetten of gewoon mondeling stellen. Hieronder staan voor elk kwartaal 5 voorbeeld vragen en antwoorden.

Vragen q1	Vragen q2	Vragen q3	Vragen q4
Wat is de bedoeling van de Wzd? Of wat is de visie van de organisatie op onvrijwillige zorg?	Sommige vormen van zorg zijn zo ingrijpend dat het stappenplan altijd verplicht is, ook als de client of de vertegenwoordiger instemt. Noem hiervan een voorbeeld.	Wat kunnen de naasten van een client of de client zelf doen als ze het niet eens zijn met de onvrijwillige zorg?	Is elke dag kleren klaarleggen voor een client en de kledingkast op slot doen een vorm van onvrijwillige zorg?
Is een pilletje door de vla een vorm van onvrijwillige zorg?	Is het hoofd wegdraaien bij het tandenpoetsen een vorm van verzet?	Wanneer is er sprake van ernstig nadeel, volgens de Wzd?	Wat moet je doen als er bij een client of bewoner onvrijwillige zorg nodig is?
Is onvrijwillige zorg hetzelfde als vrijheidsbeperkende maatregelen?	Noem 3 vormen van onvrijwillige zorg waarbij het stappenplan moet worden toegepast	Wie is er verantwoordelijk voor het volgen van het stappenplan bij onvrijwillige zorg?	Noem 2 manieren waarop je onvrijwillige zorg kunt voorkomen?
Waar vind je het stappenplan bij onvrijwillige zorg?	Noem 2 voorbeelden van verzet	Waar of niet waar: als bij een client thuis de deur op slot was mag dat op een intramurale locatie ook?	Voor welke cliënten geldt de Wzd?
Bij wie kun je terecht met vragen over de Wzd?	Wanneer is onvrijwillige zorg toegestaan?	Geldt de Wzd ook in de thuissituatie?	Waar evalueren jullie de onvrijwillige zorg?

Test de Wzd-kennis in de organisatie aan het begin en aan het einde van jaar (1)

Zet aan het begin en aan het einde van het jaar dezelfde digitale vragenlijst uit onder alle medewerkers die met de Wzd te maken hebben. Zo zie je hoe wat medewerkers al weten, waar hiaten zitten en hoe de kennis zich ontwikkeld heeft in een jaar. Je kunt de vragenlijst in survey monkey zetten: [SurveyMonkey: gratis software voor online-enquêtes](#)

Voorbeeldvragen:

1. Wat zijn uitgangspunten van de wet?
  - Onvrijwillige zorg voor mensen met dementie of een verstandelijke beperking is verboden
  - Géén gedwongen zorg, behalve als het niet anders kan.
  - Als onvrijwillige zorg nodig is, dan moeten zorgaanbieders kiezen voor de minst ingrijpende vorm van gedwongen zorg
  - Als onvrijwillige zorg nodig is, dan moeten zorgaanbieders er zo snel mogelijk mee stoppen

2. Wat is geen onderdeel van de wet?
  - Ieder mens heeft recht op vrijheid en veiligheid
  - Onvrijwillige zorg is de zorg waar de client of diens vertegenwoordiger niet mee instemt of de client zich tegen verzet
  - Onvrijwillige zorg is een allerlaatste optie
  - Het zoeken naar alternatieven of andere oplossingen kost onnodig veel tijd

3. Voor wie geldt de Wzd niet?
  - Mensen met een psychogeriatrische aandoening
  - Mensen met een verstandelijke beperking
  - Mensen met psychiatrische problemen
  - Mensen met niet-aangeboren hersenletsel (NAH), Korsakov of Huntington

4. Waar of niet waar: De Wzd geldt ook voor mensen die thuis wonen?
  - Waar
  - Niet waar

5. Wat zijn volgens de Wzd vormen van ernstig nadeel? (meerdere antwoorden mogelijk)
  - De naasten van de client hebben moeite met diens gedrag
  - Cliënt roept met hinderlijk gedrag de agressie van anderen op
  - Verwaarlozing of 'maatschappelijk teloorgang van de cliënt of andere
  - De client slaapt slecht

Test de Wzd-kennis in de organisatie aan het begin en aan het einde van jaar (2)

Vervolg voorbeeldvragen:

6. Wie is verantwoordelijk voor het volgen van de juiste stappen bij onvrijwillige zorg bij een client?
- De zorgverantwoordelijke
  - De Wzd-functionaris
  - De behandelend arts
  - De naasten van de client
7. Waar of niet waar: Groepsregels zijn geen vorm van onvrijwillige zorg?
- Waar
  - Niet waar
8. Wat is geen voorbeeld van onvrijwillige zorg?
- Je deur wordt op slot gedraaid
  - Iemand dient je stiekem mediatie toe
  - Je wordt gedwongen iets te eten
  - Een rookverbod in algemene ruimten
9. Voor welke van onderstaande vormen van zorg is het stappenplan bij wilsonbekwame cliënten altijd verplicht? (meerdere antwoorden mogelijk)
- Het toedienen van gedragsmedicatie die het gedrag of de bewegingsvrijheid beïnvloedt en niet volgens de professionele richtlijnen wordt voorgeschreven;
  - Beperking van de bewegingsvrijheid door bijvoorbeeld fixatie;
  - Onderzoek van kleding of lichaam
  - Toezicht op de cliënt
10. Waar of niet waar: Een client kan zich alleen verbaal verzetten.
- Waar
  - Niet waar

Voorbeelden om resultaten te communiceren (fictieve getallen)

De WZD binnen Odion

± 2.300

Stappenplannen ingevuld door zorgverantwoordelijken

Medewerker
letsel hebbend
arbeidsong

569 vormen van onvrijwillige zorg voorkomen

80 stappenplannen afgebouwd

Voorbeeld van publiekscommunicatie

